

BINNENGEKOMEN
TEAM DOCUMENTSERVICES
D.D. 24-04-2023
No. 2023.02082
Portefeuillehouder: Wethouder Bastiaens
Organisatieonderdeel: Ontwikkeling

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Maastricht, 24 april '23

Betreft: Schriftelijke vragen – M:OED - Totstandkoming Middenzaal uitbreiding Theater aan het Vrijthof

Geacht college,

Cultuur is in onze stad van groot belang. Voor onze eigen inwoners en verenigingen maar zeker ook voor onze makers en ondernemers. Het is dan ook goed dat we als stad blijven investeren in cultuur en de faciliteiten die dit mogelijk maken.

We begrijpen dat het dossier 'Middenzaal' al een tijdje speelt. Om tot een volledig overzicht te komen heeft onze fractie nog een aantal vragen over onder meer de totstandkoming, de financiering en de toegankelijkheid.

Kosten

We hebben begrepen dat de exploitatie van de middenzaal zo'n 1 miljoen euro per jaar gaat kosten. Als we de kosten van de bouw afschrijven in 30 jaar komt de bouw (bij een rekenrente van 5%) neer op 930.000 euro per jaar. In totaal dus ongeveer 2 miljoen.

- Is het college het eens met deze berekening? Zijn hierbij ook de kosten van het onderhoud van het gebouw meegenomen?
- Omdat de opbrengsten op 500.000 zijn geraamd zijn, betekent dit dus dat de voorstellingen zo'n 75% subsidie krijgen. Is het college het met ons eens dat dit vrij hoog is?
- Er wordt gesproken over cultureel ondernemerschap. Wat houdt dat precies in? Wordt door dit ondernemerschap een omzet verwacht die groter is dan normaal verwacht zou kunnen worden? Wat is de reden van deze hogere opbrengsten?
- Welke risico's staan er tegenover deze verwachte extra opbrengsten? Hoe vangt de gemeente deze risico's op als ze zich voordoen?

(Beoogd) gebruik

Het is de bedoeling dat de extra Middenzaal voornamelijk door amateurgezelschappen en verenigingen gebruikt gaat worden. Daarom hebben we nog een paar vragen over het beoogd gebruik van de zaal.

- Waar komt het getal 300 vandaan m.b.t. het aantal stoelen?
- Hoeveel amateur voorstellingen worden er momenteel in de twee zalen van het Theater aan het Vrijthof per jaar gehouden?
- Hoeveel voorstellingen worden jaarlijks verwacht in de nieuwe zaal?
 - per categorie amateur, onderwijs, landelijk/internationaal
 - hoeveel voorstellingen geven de amateur groepen al in het Theater aan het Vrijthof en hoeveel bezoekers trekken deze?
- Is er onderzoek gedaan naar dit gebruik en zo ja, waar kunnen we dat onderzoek vinden?

Alternatieven

Vanaf het begin van dit dossier lijkt te worden aangestuurd op het realiseren van de middenzaal in het Theater aan het Vrijthof. Alternatieven lijken niet of nauwelijks serieus te zijn onderzocht. Wij hebben op een rij gezet welke zalen er in Maastricht al zijn en komen tot de volgende lijst:

- Theater aan het Vrijthof: Twee zalen en foyers
- Ainsl
- Bordenhal
- Bonbonnière
- Muziekgieterij
- MECC (twee zalen en heel veel platte zaal)
- Kumulustheater (beide gebouwen)
- Landbouwbelang
- Zaal in Van Eijck-academie
- Zaal in conservatorium
- Zalen in Toneelacademie
- Zalen van Zuid Hogescholen en de Universiteit Maastricht
- Is deze lijst compleet of ontbreken er nog zalen?
- Bieden al deze zalen samen niet juist heel veel mogelijkheden om een interessant en divers aanbod van cultuur in Maastricht te realiseren dat interessanter en spannender is dan alleen drie zalen in het Theater aan het Vrijthof en dat meer recht doet aan de culturele diversiteit?

Naast deze al bestaande zalen is er met het bedrag dat we voor de Middenzaal reserveren ook een aantal unieke alternatieven te bedenken. Bijvoorbeeld het (ver)bouwen van de gashouderij, een locatie bij de ENCI of nieuwbouw aan de randen van het centrum.

- Waarom is het realiseren van een middenzaal op dergelijke locaties niet onderzocht?

Toegang

‘Cultuur is van en voor iedereen’, zo schreef voormalig minister Van Engelshoven in haar *Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024*. Daarbij hoorde ook een uitbreiding van de

basisinfrastructuur: nieuwe ontwikkelingen, ontbrekende genres en bijbehorend publiek moesten daar ook een plaats in krijgen (zoals urban arts, ontwerp, popmuziek en festivals). Het verbreden van ons begrip van cultuur is cruciaal als we een representatie van alle cultuurvormen en deelnemers daaraan in beeld willen brengen. In een diverse cultuurstad als Maastricht lijkt 'alle cultuur onder één dak' wel het laatste wat je zou moeten willen creëren. Niet alleen voor het publiek, ook voor gezelschappen zelf is een diversiteit aan speellocaties relevant.

- In het coalitieakkoord staat dat ieder kind toegang moet hebben tot cultuur. Hoe draagt de middenzaal hieraan bij?

Wij willen graag dat meer mensen deelnemen aan cultuur (dit staat ook in het coalitieakkoord). Dit betekent dat er verschillende dingen moeten worden aangeboden.

- Hoe draagt de middenzaal bij aan een hogere deelname aan cultuur in Maastricht?
 - Is 'alle cultuur onder één dak' een uitgangspunt of beleidsprincipe dat standaard is in Maastricht?
 - Is het college niet bang voor het (onbewust) creëren van verschillende drempels die mensen uitsluiten? Concreet uit dat zich bijvoorbeeld in moeilijk taalgebruik, hoge prijzen, moeilijk bereikbare locaties en geen of amper plaats voor mensen met een beperking.¹
- Wie zijn de huidige bezoekers van het theater? Wat is bekend over leeftijd en achtergrond van de bezoekers? Verwacht het college dat de bezoekers aan de Middenzaal een vergelijkbaar profiel hebben of is de verwachting dat er nieuwe groepen naar het theater zullen komen? Zo ja, welke groepen en waarom wordt dit verwacht?
- Hoe past de middenzaal binnen het beleid veerkrachtige wijken? Als wij andere delen van Maastricht willen versterken, ligt het dan niet ook voor de hand juist op andere plekken te investeren in cultuur?
- Is het college bekend met het advies van de Raad voor Cultuur om in het cultuurbeleid veel meer rekening te houden met doelgroepen die momenteel nauwelijks gebruik maken van het bestaande aanbod?

De raad adviseert om te komen tot een ander soort aanbod dat deze groepen wel aanspreekt en hiervoor ook op zoek te gaan naar andere locaties.

- Hoe verhouden de plannen voor de middenzaal zich tot dit advies?

In bijlage 1: Noodzaak Middenzaal bij theater aan het Vrijthof bij het raadsvoorstel Middenzaal richting uitvoering zoals geagendeerd voor de raadsvergadering van 25 april 2023 schrijft het college over culturele brandpunten.

¹ <https://www.cultuurmonitor.nl/thema/cultuur-en-participatie/>
<https://www.cultuurmonitor.nl/thema/diversiteit-en-inclusie/>
<https://www.kunstlocbrabant.nl/kennis-advies/herken-drempels-voor-cultuurparticipatie-46424>
<https://sociaal.net/achtergrond/cultuurcafes-maken-cultuur-toegankelijk/>

- Klopt het dat de term culturele brandpunten inmiddels vervangen zijn door stedelijke cultuurregio's? Is de Cultuurregio Zuid-Limburg erkend als zo'n stedelijke cultuurregio? Heeft deze aanduiding een officieel status? Wie heeft het toegekend? Is er aanvullende (financiële) steun verbonden aan het zijn van een stedelijke cultuurregio?
- Waarom gebruikt de gemeente nog steeds de aanduiding cultureel brandpunt, terwijl deze inmiddels vervangen is?
 - Worden er meer verouderde termen gebezigd? Is dit stuk nog up-to-date?

Maastricht heeft samen met Heerlen en Sittard Geleen een document naar buiten gebracht "Löss, wat hier leeft, wat hier raakt. Wat hier kleeft, wat hier maakt!". Hierin geven deze drie steden aan samen op te trekken op het gebied van cultuur.

- Als Heerlen al een vergelijkbare zaal heeft, is er dan geen risico op kannibalisatie van elkaars cultuurinvesteringen?
- Is over de nieuwe middenzaal overleg geweest met deze gemeenten?

Martin van Rooij
M:OED